

Forum o učenju in izobraževanju za vključujočo večkulturno družbo

20. januar 2021, spletni dogodek (Zoom)

<https://epuo.acs.si/dejavnosti/forumi/migracije>

Sporočilo za javnost
Ljubljana, 21. januar 2021

"Učenje je tudi zadeva srca in duše"¹

Poročilo o Forumu o učenju in izobraževanju za vključujočo večkulturno družbo

"Učenje je tudi zadeva srca in duše," je v uvodu spletnega [Foruma o učenju in izobraževanju za vključujočo večkulturno družbo](#), ki smo ga 20. januarja 2021 soorganizirali **Andragoški center Slovenije, SLOGA**, Platforma nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč, ter **Slovenska filantropija**, povedala predsednica Slovenske filantropije **dr. Anica Mikuš Kos**. Poudarila je, da je pomoč migrantom pri učenju in vključevanju v družbo "velika učna ura solidarnosti", in dodala pomembnost, "da priseljencem ponudimo lekcijo dobrega. Lekcijo slabega so že doživeli." Na Forumu, ki je potekal pred nedeljskim mednarodnim dnevom izobraževanja in se ga je udeležilo 180 udeležencev, smo razpravljali o preseku migracij in formalnega, neformalnega ter priložnostnega izobraževanja za krepitev vključujočih večkulturnih družb.

Panel o **migracijah in večkulturnosti v izobraževalnem sistemu**, ki je potekal v okviru evropskega projekta [#MigratED](#), je vodila **Adriana Aralica** s **Platforme SLOGA**. Projekt [#MigratED](#) je sicer lani prejel nagrado za vseživljenjsko učenje kot najboljša praksa v kategoriji »učenje, ki opolnomoči – prihodnost učenja«. Izhodišče v razpravo sta bila kratka videa učenk [Osnovne šole Livada Ljubljana](#) z zgodbami učencev in učiteljice njihove večkulturne šole ter dijakov [II. gimnazije Maribor](#) o prisilnih migracijah, pripravljena v okviru projekta [#MigratED](#). **Mag. Barbara Urbanija** z **Urada**

¹ Citat iz uvodnega nagovora dr. Anice Mikuš Kos, predsednice Slovenske filantropije.

za **UNESCO** je pojasnila, da je "učiti se živeti skupaj" eden od štirih Delorsovih stebrov izobraževanja in eden od osnovnih načel vsake UNESCO šole, ki so laboratoriji idej. **Hanna Tefera**, dijakinja **Gimnazije Bežigrad** in zagovornica ciljev trajnostnega razvoja v okviru **Inštituta za afriške študije**, je poudarila, da tematike migracij niso dovolj vključene v šolski kurikulum; ustrenejše naslavljanje teh tem bi zagotovilo boljše počutje priseljencev v naši družbi in boljše vključevanje v družbo. **Zdenka Keuc**, ravnateljica **Osnovne šole Kungota**, pred tem sicer dolgoletna profesorica na II. gimnaziji Maribor, je izpostavila, da je vključevanje priseljenjskih otrok v osnovnošolsko izobraževanje v času korona krize izjemno težko, in izrazila strah, da je "za te posameznike to izgubljeno leto". **Goran Popovič**, ravnatelj ljubljanske **Osnovne šole Livada**, ki je v slovenskem prostoru posebnost zaradi pestrosti z 90-odstotnim deležem "neslovenskih otrok", je predstavil njihovo prakso vključevanja priseljenjskih otrok v izobraževanje, premagovanja jezikovnih ovir in spodbujanja večkulturnosti ter strpnosti v šoli ter sklenil, da "dobro sprejet priseljenec postane dober soživeljan, ki dvigne kakovost življenja v državi." Razpravo je sklenila vodja projekta #MigratED pri Platformi SLOGA Adriana Aralica z mislijo, da je globalno učenje, ki odpira oči in um, pa tudi srce, za resničnosti globaliziranega ter soodvisnega sveta pomembno orodje za krepitev globalnih kompetenc mladih, za vzgojo strpnih globalnih državljanek in državljanov.

V programskem sklopu o **mentorstvu kot podpori pri vključevanju otrok priseljencev**, ki ga je organizirala Slovenska filantropija v okviru evropskega projekta [MINT – Mentorstvo za integracijo otrok migrantov](#), je **Marina Uzelac** predstavila rezultate projekta in poudarila, da je vzpostavitev vrstniške mentorske podpore prostovoljcev in prostovoljk lahko dobro orodje pri pomoči priseljenjskim otrokom pri vključevanju v družbo. Sledil je pogovor z mladostnikom **Faresom Mikawijem** in prostovoljko **Kajo Kadunec**, ki sta na podlagi lastne izkušnje sodelovanja v omenjenem projektu osvetlila pomembnost podpore pri učenju slovenskega jezika, možnosti spoznavanja novih ljudi in pridobivanja novih izkušenj. Kaja je izpostavila, da gre za vzajemno učenje in da se je tudi sama veliko naučila od Faresa. Sledil je ogled videa *Dobro jutro, Maribor* s sporočili priseljenjskih otrok o tem, kaj jim je všeč v Mariboru in Sloveniji, kako je bilo, ko so prišli v novo državo, in česa so se naučili od svojih prostovoljk mentoric. Med drugim so izpostavili, da jim je bilo ob prihodu v Slovenijo najtežje, ker niso razumeli jezika in se niso mogli pogovarjati s svojimi sošolci. **Sonja Gole Ašanin**, svetovalka za integracijo na Uradu Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov, je poudarila, da uspešno vključevanje begunjskih otrok v izobraževanje in družbo lahko uspe le s sodelovanjem vseh akterjev, ki je izjemnega pomena, ter da je ravno tako pomembno zagotoviti ustrezno podporo učiteljem in prostovoljcem. Izpostavila je tudi potrebo po

prilagojenih programih vključevanja še posebej za begunske otroke, ki niso imeli možnosti ali dolgo časa niso bili vključeni v izobraževalni sistem, uvajanju kulturnih mediatorjev in pomočnikov, ki bi na šolah lahko pri tem pomagali, ter da je treba zagotoviti več ur učenja slovenskega jezika, saj je to ključno za vključitev v družbo. **Dr. Anica Mikuš Kos**, predsednica Slovenske filantropije, je na empatičen in topel način osvetlila, da je šola za otroke begunce najbolj pomemben prostor integracije, zato je pomembno, kaj se v šoli dogaja in kakšne izkušnje pridobi otrok v procesu učenja in v odnosih z vrstniki. Prav tako je poudarila, da je poleg institucionalne pomoči, ki jo nudi država, in ponuditi bi jo morala še več, zelo pomembno, da angažiramo civilno družbo, ker je to kvalitativen komplement temu, kar nudijo institucije, ter da ja takšno delovanje civilne družbe širjenje ideje in prakse solidarnosti, ki je v pomoč vsem otrokom in odraslim v stiskah.

Programski sklop o **migracijah in izzivih večkulturnosti z vidika izobraževanja odraslih** je potekal v okviru procesa Uresničevanje Evropskega programa za učenje odraslih 2020-2021 ([projekt EPUO](#)), ki ga v Sloveniji koordinira Andragoški center Slovenije (ACS). V tem sklopu smo sprva spoznali spodbudna sporočila [videa](#), ki je bil na temo priseljencev pripravljen že leta 2017. Nato so predavanju predstavnice [ACS](#) na temo Od izobraževanja priseljencev do njihove socialne vključenosti v družbo in okolje sledili prispevki številnih dejavnosti in projektov treh ljudskih univerz. Javni zavod Cene Štupar – CILJ je svojo vključujočo vlogo prikazal skozi zgodbo o uspešni integraciji nekdanjega prosilca za mednarodno zaščito Hevidarja. Prav po zaslugi pozitivnega odnosa do učenja je danes zaposlen, samostojen in tik pred pridobitvijo slovenskega državljanstva. Predstavnika Ljudske univerze Velenje sta skupaj s priseljencem Rifetom odgovarjala na vprašanje: 'Ali smo lahko ponosni, da so migranti s pomočjo vseživljenjskega učenja zgradili večkulturno mesto v Sloveniji in kje je še prostor za izboljšave?' Poslanstvo ljudske univerze pri krepitevi podpornega okolja priseljencev je osvetlila tudi predstavnica Andragoškega zavoda Maribor – ljudske univerze na primeru zgodb dveh priseljencev. Povezovalka sklopa, Zvonka Pangerc Pahernik iz ACS, je povzela, da je za uspešno vključevanje priseljencev ključnega pomena varno podporno okolje. Zagotavlja ga sistem (država) in pokazalo se je, da je oziroma mora biti pristop na tej ravni medresorski in stabilen. Na lokalni ravni podporo zagotavljajo ustanove – še posebej ljudske univerze, ki izvajajo svetovalne storitve, najrazličnejše vrste formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja, vrednotenje predhodno pridobljenih znanj in še mnogo več. Izobraževalci odraslih – strokovnjaki so v prvi vrsti ljudje, šele potem učitelji. K priseljencem pristopajo odprto, z empatijo, obenem pa se od njih tudi sami marsičesa naučijo, zato s(m)o tretji dejavnik ljudje. Vzajemno učenje, spoštovanje, rast – vse to poraja novo kulturo sožitja, ki je vključevalna, večkulturna

in večgeneracijska. Predstavljene zgodbe so dokazale ustreznost načela 'nič za priseljence brez njih, temveč skupaj z njimi' – v njihovo lastno ter širše dobro.

Na forumu je sodelovala sociologinja dr. **Simona Zavratnik** s Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani, ki je komentirala ključne vsebine ter sporočila za vključujočo večkulturno družbo. Medtem ko so migracije globalen pojav, so potrebni lokalni odgovori na izzive. Spregledati ne gre prisotnosti predsodkov, stereotipov, nestrpnosti v družbi, vendar smo vsi sooblikovalci javnega mnenja, saj so migracije naša zgodovina in sedanost. "Model prihodnosti, kakršno želimo in zahtevamo, sta družbena solidarnost ter družbeno sodelovanje", je sklenila.

Več informacij:

- Adriana Aralica, Platforma SLOGA (adriana.aralica@sloga-platform.org, 040 754 197)
- Marina Uzelac, Slovenska filantropija (marina.uzelac@filantropija.org, 051 389 929)
- Zvonka Pangerc Pahernik, Andragoški center Slovenije (zvonka.pangerc.pahernik@acs.si, 051 302 313)

Sofinancerji: